

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-73/22-B

Název	Základní škola a Mateřská škola Brno, Merhautova 37, příspěvková organizace
Sídlo	Merhautova 932/37, Černá Pole, 613 00 Brno
E-mail	sekretariat@zsmehautova.cz
IČ	49466623
Identifikátor	600107973
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PaedDr. Jana Foltýnová, Ph.D.
Zřizovatel	statutární město Brno, městská část Brno-sever
Místa inspekční činnosti	Merhautova 932/37, Vranovská 182/17, Sýpka 796/26a, Brno
Termín inspekční činnosti	19. –21. a 24. leden 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b), c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Brno, Merhautova 37, příspěvková organizace (dále „škola“), vykonává činnost mateřské školy (dále „MŠ“), základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny (dále „ŠD“), školní jídelny a školní jídelny – výdejny. Na ulici Merhautova 932/37 (dále „Merhautova“) se nacházejí dvě třídy MŠ, tři přípravné třídy (dále „PT“) a první stupeň ZŠ. Na ulici Vranovská 182/17 (dále „Vranovská“) se nacházejí dvě třídy MŠ a druhý stupeň ZŠ. V nové účelově postavené budově na ulici Sýpka 796/26a (dále „Sýpka“) se nacházejí tři třídy MŠ.

MŠ poskytovala vzdělávání v sedmi věkově smíšených třídách 169 dětem, z nichž 63 dětí plnilo povinné předškolní vzdělávání, sedm mělo odklad školní docházky, třem dětem byla poskytována podpůrná opatření z důvodu speciálních vzdělávacích potřeb (dále „SVP“) a tři děti ještě nedovršily věk tří let.

ZŠ vzdělávala 535 žáků v 31 třídách, z nichž 58 žáků bylo vzdělávaných v šesti třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona pro žáky se SVP, výhradně s poruchami učení. Škola uplatňuje vždy v jedné třídě prvního až šestého ročníku (s výjimkou druhého ročníku) vzdělávání žáků ve vyučovacím předmětu matematika Hejného metodou. Ve škole jsou zřízeny také tři PT, ve kterých bylo vzděláváno 33 dětí, z toho tři se SVP. Z celkového počtu dětí v PT měly kromě jednoho všechny odklad povinné školní docházky. Ke dni inspekční činnosti evidovala ZŠ 96 žáků se SVP a 25 cizinců, z nichž 12 poskytuje podpůrná opatření.

ŠD poskytovala zájmové vzdělávání celkem 178 účastníkům v šesti odděleních.

V době inspekční činnosti bylo ve škole vzděláváno z celkového počtu 45% dětí a 85% žáků z kulturně odlišného a sociálně znevýhodněného prostředí. I přes důslednost školy a spolupráci s ostatními orgány se nedaří zajistit každodenní docházku žáků do školy.

Pro děti a žáky v sídle školy je zajištěno stravování ve školní jídelně, na dalších pracovištích ve školních jídelnách – výdejnách. Zapojení školy do projektů „Ovoce a zelenina do škol“ a „Mléko do škol“ přispívá k vytváření vhodných stravovacích návyků žáků. Pro žáky a děti ze sociálně znevýhodněného prostředí je zajištěno bezplatné stravování financované z projektu Jihomoravského kraje. V době inspekční činnosti tuto možnost využívalo 38 dětí a 136 žáků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry, které si ředitelka školy (dále „ředitelka“) stanovila, jsou promyšlené a cílené na rozvoj všech součástí školy. Jejich naplňováním docházelo v posledním období k postupnému zkvalitňování zejména materiálních podmínek a vzdělávacího procesu dětí a žáků. Ředitelka má nastavený funkční systém řízení školy jako celku. I přesto se v něm objevily dílčí nedostatky týkající se především předškolního vzdělávání. Část řídicích kompetencí vhodně delegovala na vedoucí pracovníky jednotlivých součástí školy. Ponechala si však veškeré kompetence potřebné k řízení MŠ, což se vzhledem k velikosti MŠ a specifikům vzdělávání dětí jeví jako méně vhodné. Metodickým vedením učitelek na jednotlivých pracovištích MŠ ředitelka pověřila vybrané pedagogické pracovnice. Rovněž řízení ve vztahu k PT bylo v době inspekční činnosti méně účinné. Hlavní příčinou byla menší orientace vedení školy ve specifických odlišnostech při vzdělávání dětí v PT a současných požadavcích na předškolní vzdělávání, zejména na integrované a individualizované vzdělávání, což mělo negativní dopad na jeho průběh vzdělávání.

Škola má velmi dobře nastaven informační systém pro všechny zaměstnance školy. K řešení aktuálních problémů a předávání informací využívá nejen porad vedení, jednání

pedagogické rady a provozních porad, ale i nově vybudovaný systém elektronického předávání informací. Kontrolní činnost ve všech součástech školy včetně hospitací je vedením školy důsledně realizována. Zjištění z hospitací v ZŠ jsou převážně kvalitně vyhodnocována a následně jsou přijímána opatření se snahou o postupné zkvalitňování vzdělávání žáků. Písemné závěry z hospitační činnosti v MŠ měly nižší kvalitu. Neposkytovaly jednotlivým pracovním zpětnou vazbu důležitou pro jejich další osobní rozvoj. Naopak velmi přínosnými se jevíly četné vzájemné hospitace učitelek MŠ, které jim poskytovaly množství podnětů. Rezervy byly zjištěny i v hospitační činnosti v PT vedené pouze dílčími vstupy, které ale nepostihovaly dostatečně celou kontinuitu vzdělávání dětí v PT. Metodické vedení učitelek, a tím zvyšování kvality pedagogického procesu v PT, nebylo dostatečně účinné.

V MŠ zabezpečuje vzdělávání dětí plně kvalifikovaný pedagogický sbor. Časové překrývání činnosti pedagogů v exponovaných časech denního režimu zajišťují dobré personální podmínky, k čemuž škola mimo jiné využívá dotační programy k financování školních asistentek a asistentky pedagoga k podpoře vzdělávání dětí se SVP. ZŠ sice neposkytuje vzdělávání žákům plně kvalifikovanými pedagogy pro dané vyučovací předměty, na kvalitu výuky to však převážně nemělo výrazný negativní dopad. Oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) celkově vykazuje rezervy. Plánované DVPP nevychází z potřeb školy a jednotlivých pedagogů. Ti se ho účastní na základě svého zájmu či aktuální nabídky vzdělávacích akcí, o které jsou vedením školy informováni. Vzdělávání, kterého se pedagogičtí pracovníci v posledním období účastnili, bylo vhodně volené především s cílem zkvalitnit úroveň vzdělávání dětí a žáků. Nedostatečně však bylo zaměřeno na oblast práce s cíli, spolupráce s asistenty pedagoga a uplatňování vhodných metod a forem práce při výuce. Aktivita jednotlivých pedagogů školy v oblasti jejich dalšího vzdělávání byla v posledním období výrazně rozdílná a v některých případech, zejména u asistentů pedagoga, nedostatečná.

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále „ŠVP PV“) podrobně a aktuálně rozvíjely třídní vzdělávací programy, a to vše vhodně doplňovaly projekty zaměřené na zdravý životní styl, na prevenci sociálně patologických jevů, na prevenci školní neúspěšnosti a odstraňování sociálních bariér ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními.

Poskytování poradenských služeb je kvalitně zajištěno školním poradenským pracovištěm (dále „ŠPP“). Velkou měrou k tomu přispívá promyšlené rozdělení kompetencí mezi jeho jednotlivé členy. ZŠ systematicky a včas identifikuje vzdělávací potřeby žáků, v případě potřeby jim zajišťuje odpovídající podporu při vzdělávání. Poskytuje žákům široké spektrum podpůrných opatření v podobě skupinové integrace (dyslektické třídy), individuální integrace, předmětu speciálně pedagogické péče a individuální logopedické péče. Na odpovídající úrovni má ZŠ nastaven systém péče o žáky ohrožené školním neúspěchem, pro které realizuje doučování a individuální konzultace. Ke zvyšování efektivity poradenských služeb značně přispívá činnost školní psycholožky, která se mimo individuální práce s jednotlivými žáky podílí v úzké spolupráci s třídními učiteli také na práci s třídními kolektivy. Vytváření zdravého klimatu tříd je podporováno realizací adaptačních programů, třídnických hodin a vhodně zaměřených projektových dnů. Náležitou pozornost ZŠ věnuje prevenci rizikového chování žáků, které pravidelně sleduje a analyzuje. Případným nevhodným chováním žáků se zabývá bezodkladně a řeší je v úzké spolupráci s jejich zákonnými zástupci, orgánem sociálně-právní ochrany dětí a Policií ČR, případně státním zastupitelstvím. Kariérové poradenství je systematicky uskutečňováno v rámci vzdělávání a individuálních konzultací podle zájmů a potřeb jednotlivých žáků. Nastavený systém školního poradenství zabezpečuje účelnou výměnu informací a vyhodnocování realizovaných činností včetně přijímání vhodných opatření.

Škola v posledních letech věnovala úsilí zkvalitnění materiálních podmínek potřebných ke vzdělávání dětí a žáků. Byla postavena nová budova se třemi třídami pro vzdělávání dětí v MŠ a pět nových odborných učeben pro vzdělávání žáků ZŠ. Třídy byly v posledních letech vybaveny novým nábytkem, samozřejmostí se stalo vybavení učeben interaktivními tabulemi či dataprojektory. Vedení školy efektivně využilo dostupné prostory školy a žáky prvního a druhého stupně začala ZŠ vzdělávat odděleně v samostatných budovách. Díky tomu mohla vyčlenit samostatné prostory pro školní družinu. Materiální podmínky v MŠ jsou celkově velmi dobré. Nově vybudované třídy MŠ na pracovišti Sýpka včetně vybavené školní zahrady skýtají nadstandardní prostorové podmínky. Na dalších dvou pracovištích MŠ byly třídy přizpůsobeny a vybaveny novým trendům a vybaveny učebními pomůckami dle složení dětí a potřeb jednotlivých tříd. PT svým vybavením odpovídaly předškolnímu vzdělávání. Jejich podnětnost byla dostačující. Hraček, pomůcek a materiálů pro různorodé aktivity měly děti dostatek, jen byly umístěné v uzavřených skříňkách, což k nim neumožňovalo volný přístup a nepodporovalo tím jejich samostatnost při činnostech. V rámci výuky tělesné výchovy, sportovních a pohybových aktivit dětí a žáků škola promyšleně využívá tělocvičny, renovované venkovní hřiště a školní zahrady MŠ. Tato sportovní zázemí vytvářejí vhodné předpoklady pro podporu a rozvoj pohybových dovedností dětí a žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání na všech pracovištích MŠ upoutával svou pestrostí nabízených činností, které byly pro děti zajímavé. Vykazovaly prvky diferenciací náročnosti, někde se však omezovala jen na dělení na mladší a starší a nereflektovala osobní potřebu jednotlivých dětí. Organizace vzdělávání dodržovala psychohygienické zásady. Spontánní a řízené činnosti byly vyvážené, ale ne provázané. Ve všech třídách docházelo k narušování plynulosti vzdělávání ukončením probíhajících činností a společným odchodem na sociální zařízení. Společně byla také organizována svačina, po které následovaly další řízené činnosti, mnohdy velmi časově náročné. Děti tak neměly možnost činnost dokončit ve svém tempu a dle své volby se zapojit do dalších aktivit. Uplatňované metody a vzdělávací strategie většinou vytvářely prostor pro tvořivost dětí a jejich seberealizaci. Tím si děti rozšiřovaly znalosti a dovednosti v přirozených souvislostech. Účinnost realizovaných postupů napomáhala také rozvoji pregramotností dětí, zejména přírodovědné, čtenářské a matematické. Aktivity cíleně zařazované pro děti, které plnily povinné předškolní vzdělávání, však dostatečně nevycházely z ověřování úrovně jejich školní připravenosti. Pro všechny děti byly společné a spíše zaměřené na činnosti s pracovními listy. Pro vyrovnávání nerovností v jejich vývoji před vstupem do základního vzdělávání byly proto méně účinné. Na pracovišti Merhautova učitelky velmi dobře spolupracovaly s asistentkami pedagoga při vzdělávání dětí se SVP a dítěte s odlišným mateřským jazykem. Vzdělávání bylo promyšleně plánováno, zaznamenáváno a posléze i vyhodnocováno ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními. V MŠ Vranovská průběh vzdělávání vykazoval vysokou odbornost učitelek. Děti měly příležitost rozhodovat se o výběru činností, pracovat samostatně, ve skupině nebo dvojicích v tempu a v čase, který si zvolily, což je nenásilně vedlo k zodpovědnosti za vlastní jednání. Uplatňovaly poznatky z reálného světa, nové znalosti získávaly pomocí pokusů. K řešení nových situací byly směřovány učitelkami pomocí vhodně formulovaných otázek, výsledek ihned vyhodnocovaly. Učitelky se inspirovaly Feuersteinovou metodou instrumentálního obohacování poznávacích struktur. Přestože i zde bylo vzdělávání přerušeno společnou svačinou, děti se mohly po této přestávce vracet zpět k činnosti. V celé škole převažovala partnerská komunikace dospělých a jejich vstřícný přístup, což je pro děti vzorem prosociálního chování. Učitelky vytvářely příjemné, komunikačně bohaté prostředí

a příznivě ovlivňovaly mluvní projev dětí. Běžně používaly pozitivní hodnocení a poskytovaly zpětnou vazbu, děti však méně vedly k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení. U dětí škola efektivně podporovala základy zdravého životního stylu. Využívala k tomu dostatečně dlouhou dobu pobytu venku, vytvářela prostor pro pohyb dětí, respektovala jejich individuální potřebu spánku a odpočinku, zajišťovala pestrá strava a nabídku pitného režimu.

V průběhu hospitace v PT učitelky svým klidným a vstřícným vystupováním vytvářely příjemné a bezpečné prostředí pro vzdělávání. Volenými činnostmi přirozeně rozvíjely komunikační dovednosti dětí, povzbuzovaly je a oceňovaly jejich výsledky. Neuplatňovaly však účinné metody a formy práce. Organizace vzdělávání nevhodně vycházela z uspořádání dne spíše jako v základní škole. Členěna byla do bloků v délce 45 minut a přestávek, které děti využívaly pro své hygienické potřeby, pití nápoje a konzumaci svačiny. Málo četné bylo zařazování spontánních činností podle volby a zájmu či zaměření dětí. Cílené vzdělávací působení probíhalo formou společné, frontálně prováděné činnosti. Její délka nerespektovala specifické potřeby dětí předškolního věku. Náročnost zadaných úkolů nevycházela z individuálních možností dětí, některé navíc svou obtížností neodpovídaly požadavkům Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Plnění jednotlivých úkolů všemi dětmi podle pokynů učitelky nebylo dostatečně účinné pro vyrovnávání nerovnoměrností ve vývoji jednotlivých dětí před vstupem do základního vzdělávání. Také zařazování skupinové logopedické péče nebylo účinné, nepodporovalo postupné odstraňování jazykových a řečových obtíží a nevedlo ke zlepšování individuálních komunikačních dovedností dětí. Náročnost vzdělávání v PT nebyla dostatečně kompenzována příležitostmi k přirozenému pohybu dětí. Přestože stanovený režim dne umožňoval každodenní pobyt dětí venku, učitelky toho nevyužívaly. Jedinou možností pro pohyb dětí bylo zařazování dvou vyučovacích hodin tělesné výchovy týdně, což se negativně odráželo v udržení pozornosti dětí při připravených činnostech. Z důvodu nedostatečně zařazených odpočinkových aktivit docházelo u dětí ke ztrátě zájmu o nabízené činnosti a psychické únavě provázené zvýšenou podrážděností, neklidem nebo naopak pasivitou. Při vzdělávání dětí se SVP v průběhu dne nebyla zřejmá individuální podpora, neprobíhala diferenciací vzdělávání podle jejich SVP. Individuální péče se omezovala na tzv. doučování odpoledne po ukončení provozu PT.

V průběhu inspekční činnosti panovala ve všech vyučovacích hodinách na prvním i druhém stupni ZŠ vstřícná a přátelská atmosféra založená na vzájemném respektu. Žáci dodržovali nastavená komunikační a organizační pravidla a po celou dobu výuky byli vyučujícími aktivně zapojeni do zařazených činností. V úvodu vyučování se jen některým pedagogům dařilo žáky vhodným způsobem seznámit se vzdělávacími cíli. Převažovala frontální výuka, kterou střídala samostatná práce a pouze ojediněle vhodně zvolená skupinová práce či práce ve dvojicích. Tyto aktivizující metody zefektivňující vzdělávání žáků využívali zejména učitelé jazyků a společenskovedních předmětů na druhém stupni. Většinou však učitelé zvolenými formami a metodami nevytvářeli žákům dostatečný prostor pro vzájemnou spolupráci a komunikaci. Přirozenou součástí vyučovacího procesu bylo průběžné poskytování zpětné vazby žákům učitelem. Výjimečně byla zařazena práce žáků s různými informačními zdroji za účelem vyhledávání, zpracování a uplatnění informací. Učitelé často využívali při vzdělávání žáků učebnice, pracovní listy či názorné pomůcky. Dostupnou digitální techniku použili jen k prezentaci či k opakování učiva, žákům však neumožnili její aktivní využití. Během výuky učitelé uplatňovali především motivační hodnocení, méně často a na rozdílné úrovni vedli žáky k sebehodnocení. Pokud je zařadili, mělo převážně formální charakter. Vzájemné žákovské hodnocení nebylo vyučujícími využito. Diferenciací vzdělávání s ohledem na individuální potřeby a schopnosti jednotlivých žáků se více dařila na prvním stupni ZŠ, na druhém stupni žáci plnili většinou stejné úkoly

bez ohledu na míru jejich nadání a individuální předpoklady. Přítomnost asistentů pedagoga byla většinou pro žáky přínosná. Ti vhodně reagovali na aktuální situaci ve výuce a vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Závěrečné shrnutí a zhodnocení vzdělávacích cílů hodin bylo jen ojediněle účelné, ve většině případů spíše formální. Vyučující prvního stupně věnovali více pozornosti než učitelé druhého stupně potřebné kontrole písemností žáků, čímž jim zajišťovali zpětnou vazbu. Následná práce s chybou se jim dařila méně, učitelé druhého stupně ji využívali ojediněle.

Výuka vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se vyznačovala rozdílnou úrovní v závislosti na využitých vzdělávacích strategiích. Cíleně byla rozvíjena jazyková gramotnost žáků. Ve vyučovacích hodinách českého jazyka a literatury žáci aktivně získávali vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka, byli vedeni k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře. Při zařazování kooperativních činností se učili naslouchat a spolupracovat, řešit problémové úkoly. Ve vyučovacích hodinách cizích jazyků se dařilo žáky motivovat k aktivitě, většina z nich pracovala se zájmem. Efektivitu výuky snižovalo její ojedinělé vedení v českém jazyce. Žáci bez větších problémů komunikovali s vyučujícími i mezi sebou. Přiměřeně byla zařazována cvičení na rozvoj mluveného i psaného projevu a upevňování gramatických pravidel a slovní zásoby. Ve vyučovacích hodinách společenskovedních předmětů učitelé cíleně vedli žáky k postupnému vyvozování a aktivnímu osvojování si nových znalostí, účinně využívali mezipředmětové vztahy. Vhodně zařazovali problémové otázky a učení v souvislostech. Vzdělávání bylo zaměřené na vytváření postojů žáků, čímž byl dobře podporován rozvoj jejich sociální gramotnosti. Ve vyučovacích hodinách matematiky žáci rozvíjeli matematickou gramotnost především samostatnou prací doplněnou výkladem vyučujících, popř. docházelo k procvičování již probraného učiva. Při využití Hejného metody žáci navíc dostali prostor pro samostatné objevování matematických zákonitostí a pro prezentaci svých názorů před svými spolužáky. Výuka přírodovědných předmětů na druhém stupni ZŠ probíhala v moderně vybavených odborných učebnách, nicméně učitelé jejich vybavení dokázali využít jen sporadicky. Ojediněle se jim dařilo propojovat probírané učivo s vhodnými příklady z reálného života. Pozitivní dopad na rozvoj přírodovědné gramotnosti měly ty části hodin, kde měli žáci možnost ověřit předkládané učivo pozorováním pokusu nebo při zhlédnutí názorné videoukázky k danému tématu. Na prvním stupni ZŠ učitelé osvojování přírodovědných poznatků žáků méně opírali o jejich již získané znalosti a zkušenosti, informace jim předávali především formou výkladu daného tématu. Výuka předmětu výchova ke zdraví nebyla metodicky vhodně připravena a vedena, měla jen minimální dopad na vzdělávání žáků. Opakem byly hodiny tělesné výchovy, ve kterých měli žáci možnost prostřednictvím pohybových soutěživých her a nácviku herních individuálních dovedností rozvíjet lokomoční dovednosti a pěstovat si pozitivní vztah k pohybu. Součástí byla důkladná příprava na aktivity v rámci prevence zranění, závěrečné zklidnění organismu a její zhodnocení.

Zájmové vzdělávání bylo cíleně zaměřeno na aktivní relaxaci a odpočinek a probíhalo v přátelské atmosféře. Účastníci měli prostor pro rozvoj pohybových dovedností během pravidelných pobytů venku. V jednotlivých odděleních se na základě vlastní volby věnovali různým herním aktivitám. Vychovatelé nabízeli účastníkům tvořivé činnosti, které cíleně podporovaly rozvoj jejich sociálních a komunikativních kompetencí a kompetencí k učení. Snažili se o účelné naplňování školního vzdělávacího programu, který vhodně rozvíjí kompetence k smysluplnému trávení volného času a podporuje osobnostní rozvoj žáků i mimo školu.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola zavedla jednotný systém pro sledování a zaznamenávání pokroků dětí MŠ ve vzdělávání. Jeho vyhodnocování obsahovalo dobře formulované záměry pro individualizaci vzdělávání jednotlivých dětí. Při plánování vzdělávací nabídky je však učitelky pravidelně nevyužívaly. K účinnému rozvíjení individuálních vzdělávacích potřeb dětí tak nedocházelo systematicky, probíhalo spíše nahodile. Děti ve všech třídách vykazovaly jasné známky osobní pohody, dobře se orientovaly v prostředí školy, dodržovaly pravidla, navazovaly kamarádství, chovaly se ohleduplně. S radostí se zapojovaly do připravených činností, při kterých uplatňovaly dříve získané znalosti a dovednosti. Ve většině případů se jim dařilo na aktivity soustředit. Vzájemně si dovedly pomáhat a spolupracovat. Všechny děti měly adekvátně věku a vývoji upevněné kulturně sociální návyky.

Výsledky vzdělávání dětí v PT měly očekávanou úroveň i přesto, že kvalita pedagogického procesu neodpovídala současným požadavkům a specifikům předškolního vzdělávání. Dovednosti vztahující se k vytváření základů kompetencí k učení související s přechodem k základnímu vzdělávání většina dětí zvládala standardně. Jejich výsledky v předčtenářské a předmatematické gramotnosti byly na běžné úrovni. Zadané úkoly plnily ochotně, dokázaly odpovídajícím způsobem využít dříve získané zkušenosti a poznatky. Některé z nich rozuměly základním číselným, prostorovým a časovým pojmům. Dobře měly rozvinuty základy komunikativních a sociálních kompetencí. Při činnostech mezi sebou přirozeně komunikovaly, chovaly se bezprostředně a přátelsky. Méně však byly vedeny ke správnému držení psacího náčiní. Vzdělávací výsledky a pokroky dosahované jednotlivými dětmi učitelky PT nezaznamenávaly, pedagogickou diagnostiku nevedly, zakládaly pouze pracovní listy a výtvarné práce dětí. Tím přicházely o důležitá zjištění a možnost vyvozování závěrů pro další pedagogickou práci. Chybějící informace nemohly být využívány pro přípravu diferencované vzdělávací nabídky zaměřené na vyrovnávání nerovnoměrností ve vývoji jednotlivých dětí.

Spolupráce MŠ a PT se ZŠ probíhá prostřednictvím vzájemné neformální komunikace před i po nástupu dětí do prvního ročníku ZŠ. Učitelky získávají zpětnou vazbu o dětech a v důsledku toho navazují další spolupráci se zákonnými zástupci a doporučují rozvíjení dětí v edukativně stimulační skupině. O průběhu a výsledcích vzdělávání škola zákonné zástupce dětí a žáků informuje prostřednictvím osobního kontaktu, webových stránek a nástěnek školy.

ZŠ cíleně získává standardními metodami informace o vzdělávacích výsledcích žáků, se kterými pak dále pracuje. Prokazatelným způsobem o nich informuje zákonné zástupce prostřednictvím žákovských knížek. Má jasné a účelně nastavený systém k podchycení žáků, kteří jsou ohroženi školním neúspěchem z důvodu náhlého zhoršení vzdělávacích výsledků nebo zvýšení absence. Konečné výsledky vzdělávání žáků projednává na jednáních pedagogické rady a v rámci jednání předmětových komisí. Ty však již méně řeší příčiny případné neúspěšnosti žáků při vzdělávání a nepřijímání opatření ke zvyšování úspěšnosti žáků při vzdělávání. V průběhu distančního vzdělávání došlo k nárůstu počtu žáků, jejichž prospěch se výrazně zhoršil, což škola mohla ovlivnit jen v malé míře vzhledem k jejich socioekonomickému postavení, jejich nízké motivaci a špatné spolupráci s jejich zákonnými zástupci. Škola vhodně reagovala zařazením závěrečného slovního hodnocení u těchto žáků ve vyučovacích předmětech, kde došlo k výraznému zhoršení. V poskytované zpětné vazbě touto formou byly patrné kvalitativní rozdíly, způsobené nejednotností zpracování jednotlivými učiteli. Vzdělávací výsledky žáků jsou ve srovnání se školami podobného typu podprůměrné. V posledních třech letech bylo ve škole uděleno v průměru 50 nedostatečných za každé pololetí, převážně na druhém stupni ZŠ. Počet snížených známek z chování

v průběhu distanční výuky mírně klesl, obvykle se jedná o nižší desítky případů za pololetí. Jedním z důvodů neuspokojivých vzdělávacích výsledků je vysoká absence žáků, která je v posledních třech letech setrvalá a dosahuje v průměru 84 hodin na žáka za pololetí. Škola k tomu přijímá opatření, spolupracuje s rodiči, s neziskovými organizacemi, s orgány k tomu určenými, ale uvedené postupy nejsou vždy z objektivních důvodů efektivní. Počet výchovných opatření je v posledních letech stabilní, převažují výchovná opatření nad pochvalami. Škola je zapojena do Národního projektu doučování, vyučujícím se však z důvodu nízké motivace žáků a nezájmu jejich zákonných zástupců daří zapojit pouze 60 % z těch, kteří doučování potřebují. Základní gramotnosti škola u žáků rovněž rozvíjí v nabízených zájmových útvarech (konverzace v anglickém jazyce, věda hrou, čtenářský klub a další). Všechny tyto aktivity pomáhají zmírnit negativní vliv nepodněného prostředí žáků na jejich vzdělávací výsledky. Žáci školy se na úrovni školního kola zapojují do předmětových olympiád, sportovních a dalších soutěží.

Ve škole působí žákovský parlament, díky jehož aktivitám si žáci rozvíjejí klíčové kompetence, zejména sociální, komunikativní a občanské. Zapojují se do přípravy a realizace mnoha akcí školy, v loňském roce se mj. podíleli na projektu Participativní rozpočet do škol, díky čemuž bylo ve škole vybudováno školní kino.

ŠD prostřednictvím nabízených aktivit motivuje účastníky k aktivnímu trávení volného času. V průběhu roku organizuje různorodé zájmové kroužky, družinové olympiády a sportovní soutěže. Příležitostně se věnuje preventivním programům ve spolupráci se ŠPP.

Jednou z priorit školy je včasné navázaná komunikace a udržení součinnosti se zákonnými zástupci ze sociálně znevýhodněného prostředí, čímž se škola snaží předcházet patologickým jevům a školnímu neúspěchu žáků. Velmi přínosná je rovněž realizace edukativních skupinek při přechodu dětí do prvního ročníku ZŠ. Vedení školy spolupracuje s řadou partnerů za účelem zkvalitňování služeb. Významnou roli hraje spolupráce školy s neziskovými organizacemi, které podporují školu při spolupráci s rodinami ze sociálně znevýhodněného prostředí. V rámci zajištění ochrany a zdraví dětí a žáků a preventivních aktivit škola spolupracuje s městskou policií. Za výrazné podpory zřizovatele a dotací z evropských fondů došlo k výrazným stavebním úpravám školy a jejímu materiálnímu vybavení. Oboustranně přínosný partnerský vztah přináší spolupráce s Pedagogickou fakultou Masarykovy univerzity, jejíž studenti docházejí do školy na pedagogické praxe a ve spolupráci s třídními učiteli zajišťují doučování žáků ohrožených školním neúspěchem.

Závěry

Vývoj školy

- Došlo k výraznému posunu v materiálních a prostorových podmínkách předškolního, základního i zájmového vzdělávání.
- Škola rozšířila vzdělávací nabídku o možnost osvojování si vyučovacího předmětu matematika Hejného metodou.
- Díky promyšlené úpravě rozmístění tříd prvního a druhého stupně ZŠ došlo k vyčlenění samostatných prostor pro školní družinu.

Silné stránky

- Otevřená, partnerská a pozitivně laděná vzájemná interakce mezi pedagogy a dětmi a vstřícný přístup pracovníků školy k dětem přispívají k zajištění příjemného klimatu ve škole včetně bezpečného psychosociálního prostředí pro jejich vzdělávání.

- Nově vybudované pracoviště mateřské školy Sýpka zajišťuje nadstandardní materiální podmínky pro vzdělávání dětí.
- Pestrá, promyšlená a organizačně výborně zvládnutá vzdělávací nabídka předškolního vzdělávání na pracovišti mateřské školy Vranovská, vycházející ze stanovených cílů a pedagogické diagnostiky, má výrazně pozitivní dopad na vzdělávání dětí.
- Efektivní systém práce školního poradenského pracoviště zmírňuje negativní vliv sociálně-ekonomického znevýhodnění dětí a žáků.
- Spolupráce školy s externími partnery významně přispívá k podpoře žáků ohrožených školním neúspěchem a ke zkvalitňování součinnosti školy s rodinami žáků.

Slabé stránky a příležitosti ke zlepšení

- Organizace vzdělávání v mateřské škole na pracovištích Merhautova a Sýpka nepodporovala provázanost spontánních a řízených činností, využívání účinných metod a rozvoj samostatnosti dětí.
- Nedostatečné využívání vhodných metod a forem práce v přípravných třídách nepodporovalo individualizované vzdělávání dětí, a tím nerespektovalo specifika předškolního vzdělávání. Na prvním i druhém stupni základní školy měly volené metody a formy práce negativní dopad především na spolupráci žáků a na rozvoj jejich vzájemné komunikace.
- Dostupná digitální a výpočetní technika nebyla efektivně využívána žáky a nebyla vyučujícími využívána interaktivně.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Do plánování a samotné realizace vzdělávání zapojit všechny pedagogické pracovníky s cílem zkvalitnit vzdělávací proces dětí a žáků.
- Posílit vedení školy o vedoucího pracovníka, který bude zodpovídat za předškolní vzdělávání dětí v mateřské škole a přípravných třídách.
- V předškolním vzdělávání se zaměřit na sjednocení pedagogických postupů a organizace vzdělávání na všech pracovištích, a přitom vycházet z pozitivních zjištění.
- Nastavit organizaci vzdělávání dětí k jeho plynulosti a podpoře samostatnosti.
- Využít didaktické postupy vedoucí děti a žáky k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení. Žáky více vést ke spolupráci, vzájemné komunikaci, prezentaci a vyhledávání informací.
- V přípravné třídě upřednostnit individuální logopedickou péči před skupinovou.
- Efektivně využívat vybudované odborné učebny, více propojovat výuku s praktickými příklady ze života a maximálně využívat dostupných technologií a názorných pomůcek.
- Zefektivnit spolupráci pedagogů s asistenty pedagoga při přípravě na výuku, volbě strategií a postupů při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 14 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné

lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.b@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Dodatek č. 15 ke zřizovací listině Základní školy a Mateřské školy Brno, Merhautova 37 ze dne 19. 10. 2015 s účinností od 1. 1. 2016 – změna názvu školy
2. Výpisy z rejstříku škol a školských zařízení IZO: 118 200 046 Mateřská škola, IZO: 049 466 623 Základní škola, IZO: 118 200 054 Školní družina, IZO: 103 067 175 Školní jídelna, IZO: 118 201 328 Školní jídelna – výdejna ze dne 19. 1. 2022
3. S 1-01 Výkaz o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2021 ze dne 13. 10. 2021, M 3 Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2021 ze dne 19. 10. 2021, Z 2-01 Výkaz o školní družině - školním klubu podle stavu k 31. 10. 2021 ze dne 4. 11. 2021
4. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Radostný svět dětí“, Třídní vzdělávací plány, Koncepce mateřské školy, Plán akcí pro školní rok, Plán provozních a pedagogických porad, Plán a realizace DVPP v roce 2021/2022, Plán uvádění do praxe začínající učitelky, Plán kontrolní a hospitační činnosti
5. Školní vzdělávací program přípravné třídy vydaný k 1. 9. 2021
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Dynamika“ ze dne 1. 9. 2018
7. Školní řád MŠ s platností od 1. 9. 2021
8. Analýza SWOT jednotlivých pracovišť, Zpráva o činnosti školy, Informace o dítěti, Hodnocení tematických částí, Evaluae integr. bloků, Portfolia, Záznamové archy
9. Osobní dokumentace dětí a žáků se SVP vedená ve školním roce 2021/2022
10. Dokumentace školního poradenského pracoviště pro školní rok 2021/2022
11. Dokumentace školního žákovského parlamentu ve školním roce 2021/2022
12. Školní řád ze dne 31. 8. 2021, včetně pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, dodatku ke školnímu řádu ze dne 1. 9. 2021 a dodatku č. 2 (nedatován)
13. Koncepce školy 2019/2020 – 2021/2022 ze dne 1. 9. 2021
14. Hlavní cíle, úkoly a vize školy na školní rok 2021/2022 ze dne 1. 9. 2021 (aktualizace)
15. Plán kontrolní a hospitační činnosti pro školní rok 2021/2022, záznamy z její realizace vedené ve školním roce 2021/2022
16. Záznamy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2021/2022
17. Záznamy z jednání metodického sdružení a předmětových komisí (vzorek)
18. Týdenní plány pro školní rok 2021/2022 (vzorek)
19. Plán a realizace DVPP ve školních letech 2020/2021 a 2021/2022
20. Provozní řád základní školy ze dne 30. 8. 2020
21. Výroční zpráva za školní rok 2020/2021
22. Školní matrika vedená v elektronické podobě (vzorek), Evidenční list pro dítě v MŠ
23. Školní vzdělávací program pro školní družinu, aktualizovaná verze ze dne 31. 8. 2018
24. Vnitřní řád školní družiny ze dne 1. 9. 2021
25. Plán akcí ŠD a Měsíční plány ŠD na rok 2021/2022
26. Přehled výchovně vzdělávací práce ve školním roce 2021/2022 (vzorek)
27. Rozvrh hodin tříd a učitelů platný pro školní rok 2021/2022
28. Třídní knihy tříd MŠ, PT a ZŠ vedené ve školním roce 2021/2022 (vzorek)
29. Žakovské knížky dětí v PT a žáků, písemnosti žáků pracovní listy, výtvarné práce (vzorek)

30. Dokumentace školy k hodnocení ekonomických podmínek, zajištění bezpečnosti a zdraví dětí a žáků a školního stravování

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jan Dusík, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jan Dusík v.r.

Mgr. Ivana Jarcová, školní inspektorka

Mgr. Ivana Jarcová v.r.

Mgr. Alžběta Záhoříková, MBA, školní inspektorka

Mgr. Alžběta Záhoříková v.r.

Mgr. Jakub Mojžíš, školní inspektor

Mgr. Jakub Mojžíš v.r.

Mgr. Renata Sedláková, školní inspektorka

Mgr. Renata Sedláková v.r.

Bc. Marcela Havlíčková, školní inspektorka

Bc. Marcela Havlíčková v.r.

Ing. Hana Šarounová, kontrolní pracovnice

Ing. Hana Šarounová v.r.

V Brně 9. února 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PaedDr. Jana Foltýnová, Ph.D.,
ředitelka školy

PaedDr. Jana Foltýnová v.r.

V Brně 15. února 2022